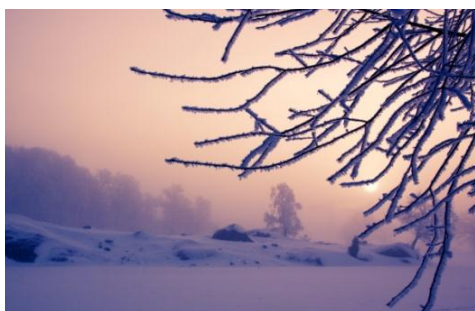

Kemikaliegranskningsfunktionen

Informationsblad – februari 2014

Trafikverkets Kemikaliegranskningsfunktion ger ut informationsblad ett par gånger om året. Syftet är att sprida nyheter inom kemikalieområdet som berör Trafikverkets verksamheter. Informationsbladet berör nyheter gällande kemiska produkter och farliga ämnen i material och varor!

Trafikverkets riktlinjer för kemiska produkter och material/varor har uppdaterats

Riktlinjerna TDOK2010:310 för kemiska produkter och TDOK2012:22 för material och varor har uppdaterats. Den största nyheten är det nya kriteriet för hormonstörande ämnen. Från och med 1 januari 2014 tillämpar BASTA och Trafikverket följande för kriterie 5, hormonstörande ämnen:

Ämnen som får bedömningen Cat 1 eller Cat 2 i EU-kommissionens [EDS Databas](#) och som ingår i halter över 0,1% klarar varken BASTA:s eller BETA:s krav och klassas som C-Utfasning inom Trafikverket.

På grund av bristande kunskap och för få testmetoder finns ännu inga klassificeringskriterier inom EU-lagstiftningen för egenskapen hormonstörande. Arbetet med att ta fram klassificeringskriterier pågår inom EU.

De uppdaterade riktlinjerna finns tillgängliga i [Trafikverkets dokumentcenter](#) samt på Trafikverkets hemsidor för [kemikalier](#) och [material](#).

På grund av kriterieskärpningen kommer ett antal produkter i Chemsoft att omgranskas till Grupp C-Utfasning. Separat information till samtliga användare i Chemsoft angående berörda produkter kommer att skickas ut under våren. Produkter i Grupp C-Utfasning ska ersättas med andra alternativ där det är möjligt.

Stöd för uppföljning av kraven för kemiska produkter

De kemikalieronder som genomfördes av Trafikverket Investering tillsammans med Kemikaliegranskningsfunktionen under vintern 2012-2013 har resulterat i en checklista "Stöd för kemikalieronder" (TDOK 2013:0405). Arbetet med att ta fram checklistan har genomförts av Trafikverkets funktionella grupp för kemiska produkter. Checklistan kan användas för att följa upp att

lagkrav och Trafikverkets krav gällande kemiska produkter i riktlinjen TDOK2010:310 och rutinen 2010:311 efterlevs i såväl investerings- som underhållsentreprenader.

Rondprotokollet består av sju huvudfrågor som översiktligt täcker in lagkrav och Trafikverkets krav avseende hantering av kemiska produkter. Till huvudfrågorna finns ett antal följdfrågor som ger möjlighet till fördjupning. Det finns även ett stödmaterial till frågorna med referenser till Trafikverkets krav och lagkrav samt fördjupande bakgrundsinformation.

Prova checklistan i ditt projekt och ge feedback till Granskningsfunktionen på hur det fungerar! Checklistan finns i [Trafikverkets dokumentcenter](#) samt på Trafikverkets [kemikaliesidor](#).

Kemikaliehanteringssystemet - Nyheter

En ny version av Kemikaliehanteringssystemet Chemsoft installerades i december. Uppdateringen innebär en rad förbättringar för er användare. Nu kan ni bland annat skriva ut etiketter, exportera kemikalieförteckningar till Excel samt bifoga dokument (produktvalsanalys, farobedömning och riskanalys) i kemikalieförteckningarna. Länk till Chemsoft finns på [kemikaliesidorna](#).

På gång!

Trafikverket har påbörjat en upphandling av ett kemikaliehanteringssystem, eftersom Trafikverkets avtal med nuvarande leverantör går ut vid årsskiftet 2014/2015. Från och med mitten av mars och 40 dagar framåt kommer leverantörer att kunna lämna anbud.

Mer information om detta kommer i nästa infoblad!

Uppstart av pilotprojekt i projektet Bygga med BASTA

Två av pilotprojekten i projektet "Bygga med BASTA" har startat upp. Det är driftområde Nordvärmland och investeringsprojekt RV 49 Gustavstorp-Rude. Syftet med projektet är att i ett antal pilotprojekt undersöka hur långt det i dagsläget är möjligt att bygga med BASTA, dvs. bygga och underhålla infrastruktur utan material och kemiska produkter som innehåller farliga ämnen. Projektet ska ge svar på inom vilka produktgrupper det generellt är svårt att bygga med produkter utan farliga ämnen och var produktutveckling och ökad substitution är viktigt. Pilotprojekten ska även fungera som inspiration till andra projekt genom att visa hur långt det går att nå genom aktiva produktval. Projektet ska driva på utvecklingen av giftfritt byggande!

Bemanning på Kemikaliegranskningsfunktionen

Anna Reuithe började arbeta på Kemikaliegranskningsfunktionen i höstas. Anna har en civilingenjörsexamen inom kemiteknik och har tidigare arbetat inom forskning och produktutveckling i färg- och limindustrin. Anna är stationerad i Borlänge och arbetar bl.a. med att granska kemiska produkter, driva projekt, bistå entreprenörer och intern personal vid kemikaliefrågor, utveckla kemikaliehanteringssystemet mm. Kontaktuppgifter till Anna och övriga i Granskningsfunktionen finns på sista sidan.

OMVÄRLDSBEVAKNING

Reach-nyheter i korthet

- I december förde den europeiska kemikaliemyndigheten Echa upp sju nya ämnen på kandidatförteckningen, bl.a. Kadmiumsulfid, DHP (Dihexylftalat), Imidazolidin-2-tion och Blyacetat. Inga av dessa ämnen förekommer i produkter som finns registrerade i Trafikverkets kemikaliehanteringssystem Chemsoft. Läs mer om de sju nya ämnena på kemikalieinspektionens [hemsida](#).
- Tre ämnen finns på förslag till Reach bilaga XVII om begränsningsregler, där användning av ämnen förbjuds eller begränsas. Sverige har lämnat förslaget för begränsning av nonylfenol och nonylfenoletoxilater i textilier. De andra ämnena är lösningsmedlet 1-metyl-2-pyrrolidone (NMP, cas 872-50-4) och Kadmium och dess föreningar i färger (cas 7440-43-9). Läs mer om begränsningar och förslagen på Echas [hemsida](#). Produkter innehållande ämnen med begränsningsregler kommer att kunna bli påverkade; eventuellt byter produkttillverkaren ut ämnena eller så begränsas den tillåtna användningen.

Ämnena nonylfenol och nonylfenoletoxilater samt kadmium och dess föreningar finns redan idag på Trafikverkets förbudslista.

Regeringens nya kemikalieproposition pekar ut byggprodukter som ett fokusområde

Regeringen beslutade i november 2014 om propositionen "[På väg mot en giftfri vardag - plattform för kemikaliepolitiken](#)". Budskap i propositionen som rör Trafikverkets verksamhet är bl. a följande:

- *Takten i utfasningen av särskilt farliga ämnen måste öka och riskerna med exponering av övriga farliga ämnen minska*

Detta berör Trafikverkets C-produkter (utfasningsämnen) och B-produkter (riskminskningsämnen). Trafikverkets initiativ att utföra utfasningsanalyser för alla C-produkter från och med 2013 är ett steg för Trafikverket att öka utfasningstakten.

- *Hormonstörande ämnen behöver regleras*

Från 2014 kommer BASTA:s och Trafikverkets kriterier innebära att identifierade hormonstörande ämnen enligt EU:s EDS-databas klassas som C-Utfasning, se nyhet ovan.

- *Stärk tillämpningen av substitutionsprincipen*

Trafikverkets krav i TDOK om produktvalsanalyser är i linje med detta. Här kan även ytterligare initiativ behövas.

- *Exponeringen från farliga ämnen i varor måste minska - byggprodukter pekade ut som en prioriterad varugrupp*
- *Informationen om farliga ämnen i varor måste förbättras*

Trafikverkets TDOK 2012:22 om farliga ämnen i material och varor syftar till att minska riskerna från just varor. Informationsöverföring och dokumentation är viktiga beståndsdelar i kraven. Fortsatt implementering av dessa krav är vår stora utmaning framöver!

- *Användningen av återvunnet material ska vara säker ur hälso- och miljösynpunkt, vilket innebär att farliga ämnen inte återcirkuleras i kretsloppen vid återvinning*

Nanoregister i Europa

Frankrike, Italien, Norge, Danmark och nu Belgien. Alla dessa länder har eller arbetar för att uppföra nationella register för nanomaterial. EU-kommissionen har inlett ett arbete med att ta fram en konsekvensanalys för att utreda behovet av ett nanoregister på EU-nivå. Erfarenheter från länderna som redan har nanoregister kommer att analyseras. Enligt EU-kommissionens tidplan kan ett ev. nanoregister vara på plats under 2015.

I september 2013 överlämnade regeringens utredare Ethel Forsberg betänkandet *Säker utveckling! Nationell handlingsplan för säker användning och hantering av nanomaterial (SOU 2013:70)* till regeringen. I handlingsplanen föreslås inte att ett nationellt nanoregister införs i Sverige, utan att Sverige istället ska verka för att detta införs på EU-nivå genom förändringar i EU:s kemikalielagstiftning. Utredningen föreslår att ett nanocentrum bildas för att sprida information och kunskap om möjligheter och risker med nanomaterial. Trafikverket har deltagit i utredningens referensgrupp och har nu betänkandet på remiss till 18 mars 2014.

Trafikverkets och BASTA:s kriterier är i dagsläget inte utformade så att de fångar upp risker med nanomaterial. Diskussioner om och hur kriterierna skulle kunna utvecklas i denna riktning pågår inom BASTA:s vetenskapliga råd.

30 miljoner till forskning om hormonstörande ämnen

Swetox, Swedish Toxicology Sciences Research Center, startar sin verksamhet under 2014. Swetox-projekt EDC-2020, om hormonstörande ämnen, har fått 30 miljoner av Forskningsrådet Formas. Swetox är en nationell plattform bestående av tio svenska universitet, som tillsammans i detta projekt ska samordna och stärka svensk forskning om hur kemikalier påverkar människor och dess omgivning.

Läs mer om forskningsprojektet på Swetox [hemsida](#).

Trafikverkets Kemikaliegranskningssfunktion

Mail:
granskningssfunktionen@trafikverket.se

Hemsida:
www.trafikverket.se/kemikaliehantering
www.trafikverket.se/materialkrav

Utredare Material och Kemiska produkter

Anna Reuithé
Tel 010-124 2108, anna.reuithé@trafikverket.se

Karin Andersson
Tel 010-484 41 22, karin.b.andersson@trafikverket.se

Anna-Karin Strand
Tel 010-484 45 53, anna-karin.strand@trafikverket.se

Susanna Toller
Tel 010-124 21 96, susanna.toller@trafikverket.se

Nationell samordnare Material och Kemiska produkter

Malin Kotake
Tel 010-123 12 39
malin.kotake@trafikverket.se